

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย องค์ความรู้และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาโรงพักเพื่อการก้าวสู่โรงพักวิถีพุทธของสถานีตำรวจภูธรแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษา คุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ๒) เพื่อค้นหาแนวทางการดำเนินงานพัฒนาโรงพักแม่วาง เพื่อก้าวสู่การเป็นโรงพักวิถีพุทธ ๓) เพื่อเสนอรูปแบบโรงพักวิถีพุทธ เพื่อประชาชน สถานีตำรวจภูธรแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ ๑๕ รูป/คน จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) คือ กลุ่มที่ ๑ หัวหน้าสถานีตำรวจ ข้าราชการตำรวจ จำนวน ๓ คน กลุ่มที่ ๒ นักวิชาการทางพระพุทธศาสนา จำนวน ๓ ท่าน และกลุ่มที่ ๓ ข้าราชการและประชาชนในพื้นที่ จำนวน ๙ คน

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และประมวลผลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในการศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล นำเสนอ ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ สภาพปัญหาด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

จากการศึกษา สภาพปัญหาด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ในสถานีตำรวจอำเภอแม่วางมีอายุมาก อยู่ในวัยที่ใกล้เกษียณ ส่งผลให้ปฏิบัติงานไม่คล่องตัว ขาดความคล่องแคล่วว่องไว รวมถึงขาดกำลังใจ กำลังพลมีน้อย และกำลังพลบางส่วนไปช่วยราชการที่สถานีอื่น ไม่เพียงพอกับปริมาณงานหรือหน้าที่ที่เพิ่มขึ้น เช่น มีเจ้าหน้าที่สายตรวจตำบลไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ เมื่อเกิดเหตุร้ายทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไปถึงที่เกิดเหตุล่าช้า เพราะติดพันภารกิจอื่นๆ หรือปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ห่างไกลกับท้องที่เกิดเหตุ ดังนั้น ควรส่งเสริมเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สูงวัย ได้ออกกำลัง เพิ่มความคล่องตัวสำหรับการปฏิบัติงาน ด้านการขาดแคลนกำลังพลนั้น ผู้บังคับบัญชาควรเร่งหาแนวทางแก้ไข หรืออาจตั้งหน่วยจิตอาสาบริการประชาชนขึ้นในตำบล เพื่อช่วยสอดส่องดูแลประชาชนเป็นกำลังแทนเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ในส่วนปัญหาตัวบุคคลของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติงานนั้น เนื่องจากองค์กรตำรวจคัดเลือกตำรวจจากบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ฐานะ และการฝึกอบรมที่แตกต่างกัน บางหลักสูตรมุ่งเน้นเรื่องการทำลายล้างอาชญากรรม ทำให้ได้รับการฝึกอบรมแต่ละด้านที่แตกต่างๆ กัน ได้ความรู้

ไม่เท่ากัน ตำรวจแต่ละตัวบุคคลจึงมีปัญหาที่แตกต่างกัน มีความอดทน อดกลั้นที่ต่างกัน การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงประสบความสำเร็จต่างกัน ทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจในระดับที่แตกต่างกัน จึงทำให้เกิดช่องว่างระหว่างประชาชนและตำรวจ แต่ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ย่อมขึ้นอยู่กับพื้นฐานของตำรวจแต่ละคนว่ามีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจมากน้อยเพียงใด และขึ้นอยู่กับสำนึกของแต่ละคน แต่หากเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความมุ่งมั่น และตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ โดยถูกต้องตามกฎหมาย ตามระเบียบวินัย ตามคำสั่งอยู่ตลอด และมีคุณธรรมจริยธรรมประจำตัวแล้ว ย่อมเป็นผู้ที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบได้

ด้านสภาพปัญหาด้านตัวบุคคลที่เกิดจากรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพนั้น มีสาเหตุจากเงินเดือนของข้าราชการตำรวจน้อย เมื่อเทียบกับหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรม และบางครั้งไม่ได้รับเบี้ยเลี้ยงที่ควรได้ตามกำหนด และได้ไม่ครบตามจำนวน ตำรวจจึงต้องหารายได้พิเศษ ด้วยการเฝ้ายามห้างร้านต่างๆ ในวันที่หยุดเวร ทำให้ไม่มีเวลาพักผ่อน เมื่อไม่ได้พักผ่อนสภาพร่างกายย่อมอ่อนล้า และไม่มีเวลาอยู่กับครอบครัว ซึ่งจะส่งผลต่อการเกิดปัญหาครอบครัวตามมาในที่สุด และเมื่อกลับไปปฏิบัติหน้าที่หลักในสถานีตำรวจด้วยสภาพที่ไม่พร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ ย่อมส่งผลกระทบต่อการทำงานที่อย่างแน่นอน ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาควรนำเสนอการเพิ่มอัตราเงินเดือนของข้าราชการตำรวจให้เทียบเท่ากับหน่วยงานอื่นในสังกัดเดียวกัน และตรวจสอบการจ่ายเบี้ยเลี้ยงให้ตรงตามกำหนดและครบตามจำนวนที่ควรได้ รวมถึงหาวิธีการแก้ไขปัญหาด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น รวมบรรณารักษ์ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน การปลูกผักสวนครัวไว้สำหรับบริโภคในครัวเรือน เหลือจากบริโภคก็ให้นำไปจำหน่าย นำรายได้กลับสู่ครัวเรือน หรือจะเลี้ยงปลา เลี้ยงกุ้งจำหน่ายเป็นอาชีพเสริม และสิ่งที่สำคัญคือ ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ใช้ชีวิตด้วยความพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระเจ้าอยู่หัว

ด้านสภาพปัญหาของวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่เพียงพอเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน คือ ขาดอุปกรณ์ทางเทคโนโลยี เช่น กล้องวงจรปิด ควรของงบประมาณจากส่วนกลางมาสนับสนุน

กล่าวโดยสรุปว่า ในสภาพปัญหาด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่เกิดจากตัวบุคคล คือ มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ สภาพร่างกายที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติ จิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ และมีความเครียดจากภาระหน้าที่ของตำรวจ สภาพปัญหาด้านการปฏิบัติงานเกิดจากกำลังพลไม่เพียงพอต่อภาระงาน และขาดอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่ใช้สนับสนุนการทำงานของตำรวจ

๕.๑.๒ คุณธรรม จริยธรรมที่ควรมีของเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ตัวบุคคล)

จากการศึกษาคุณธรรม จริยธรรมที่ควรมีของเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ตัวบุคคล) พบว่า คุณธรรมเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งให้ข้าราชการตำรวจอยู่ในกรอบของศีลธรรมและคุณธรรม ขณะเดียวกัน ก็เป็นแนวทางซึ่งนำไปสู่การตำรวจบรรลุถึงปณิธานของการเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ส่วนจริยธรรมของตำรวจ คือ คุณความดีที่เป็นข้อประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจเพื่อให้ประชาชนศรัทธา เชื่อมั่นและยอมรับ หากกล่าวในองค์รวมทั้งหมด อาจกล่าวได้ว่า ตำรวจต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต รู้จักข่มใจตนเอง ฝึกตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจ ยึดถือประโยชน์ของชาติเหนือประโยชน์ส่วนตน มีความเสียสละ มีความรับผิดชอบ มีความอดทน อดกลั้นต่อสิ่งเร้าที่มารบกวน มุ่งบำเพ็ญทุกข์ บำรุงสุขให้กับประชาชน มีจิตสำนึกที่ดี ใช้ชีวิตบนทางสายกลาง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่สร้างหนี้สิน รู้จักการออม ใช้จ่ายอย่างประหยัดสมควรแก่ฐานะ รักครอบครัว ดูแลเอาใจใส่คนในครอบครัว รู้จักนำหลักธรรมมาใช้เป็นเครื่องนำพาชีวิต รักษาศีล หมั่นศึกษาหาความรู้ พัฒนาตนให้ทันต่อสภาพการณ์ของโลกปัจจุบัน

และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ตำรวจต้องยึดถือคุณธรรมสี่ประการ ตามพระบรมราโชวาทเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งในการประพฤติตน คือ รักษาความสัจ ความจริงใจต่อตนเองที่จะประพฤติปฏิบัติ แต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจ การอดทน อดกลั้น และอดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริต การรู้จักสละประโยชน์ ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง และการเป็นผู้บังคับบัญชาต้องใช้หลักคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนอย่างเคร่งครัดและปราศจากความลำเอียง

สรุปว่า คุณธรรม จริยธรรมที่ควรมีของเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ตัวบุคคล) คือ มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความเสียสละ มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกที่ดี รักษาศีล ปฏิบัติตามหลักเดินทางสายกลาง ใช้ชีวิตให้สมแก่ฐานะ ไม่ฟุ้งเฟ้อ พุดจาให้ไพเราะ ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของตำรวจ รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง และมีการพัฒนาตนอยู่เสมอ

๕.๑.๓ คุณธรรม จริยธรรมสำหรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

จากการศึกษาคุณธรรม จริยธรรมสำหรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ไม่นิยมเอียง หรือมีอคติ ตัดสินคดีความด้วยความยุติธรรมโดยไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ต้องมีความพร้อมเสมอต้นเสมอปลาย เต็มใจพร้อมให้บริการช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อน มีความเสียสละส่วนตนเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม ขณะปฏิบัติงานต้องมีความอดทน อดกลั้น การให้บริการต้องพุดจาไพเราะ เต็มใจบริการ ให้ความช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนโดยไม่หวังผลตอบแทน มีความรับผิดชอบ มีความกล้าหาญ ยืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง มีความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว กระตือรือร้น รอบคอบโปร่งใส ตรวจสอบได้และเป็นธรรม

ซึ่งสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ล้วนถูกระบุในประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนั้น การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หากปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและคุณธรรมตำรวจแล้ว นับว่าเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม แต่หากตำรวจไม่มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวแล้ว ยากที่จะทำให้เป็นที่รักที่ไว้วางใจของประชาชนในพื้นที่

สรุปว่า คุณธรรม จริยธรรมสำหรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ควรยึดตามหลักประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๑ คือ ปฏิบัติงานกับประชาชนด้วยความเสมอภาค โดยยึดความถูกต้องตามหลักกฎหมาย ต้องไม่เลือกปฏิบัติ ไม่นิยมเอียง หรืออคติ มีความโปร่งใส มีความพร้อมในการปฏิบัติ มีความกระตือรือร้น และเต็มใจต่อการให้บริการช่วยเหลือประชาชน มีความเสียสละส่วนตนเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม มีความอดทน อดกลั้น มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร เสียสละ กล้าหาญ

๕.๑.๔ แนวทางการดำเนินงานพัฒนาโรงพักแม่วาง เพื่อก้าวสู่การเป็นโรงพักวิถีพุทธ

ผลการวิจัยพบว่า ในอดีตช่วงก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๔ สถานีตำรวจภูธรแม่วาง ยังไม่ได้รับการปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบ ในเรื่องบริบทสภาพแวดล้อมภายในสถานีตำรวจ และแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล องค์กรตำรวจเองในขณะนั้น ยังไม่มีมาตรการตรวจสอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ส่วนด้านคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ก็ยังไม่มีนโยบายที่จะสนับสนุนส่งเสริมหรือพัฒนาให้ดีขึ้น การแสวงหาความรู้ตามหลักธรรมในศาสนานั้น จึงเป็นเพียงกิจเฉพาะตัวบุคคลเท่านั้น

ต่อมา ด้วยนโยบายการตรวจราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้กำหนดให้สถานีตำรวจภูธรแม่วาง ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้เป็นสถานีตำรวจเพื่อประชาชน จึงเป็นแรงหนุนเสริมให้สถานีตำรวจภูธรแม่วางได้รับการปรับปรุงพัฒนาตามลำดับ มีการปรับปรุงสถานที่ทำงานเพื่อให้สะดวกต่อการให้บริการประชาชน มีการจัดทำป้ายรณรงค์ ชี้แจงวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้องของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อให้ประชาชนได้อุ่นใจเมื่อมาใช้บริการ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสถานีตำรวจภูธรแม่วางจะมีการพัฒนาปรับปรุงระบบ วิธีการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมภายในสถานีเพื่อประชาชนแล้ว แต่ยังไม่ถึงเป้าหมายของโรงพักวิถีพุทธ ดังนั้น แนวทางการดำเนินงานพัฒนาโรงพักแม่วางเพื่อก้าวสู่โรงพักวิถีพุทธ จึงควรดำเนินกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

๑) การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในสถานีตำรวจ

๑.๑) การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในสถานีตำรวจ ด้านการจัดสถานที่ของสถานีตำรวจตามหลักโรงพักวิถีพุทธ

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า การจัดสถานที่ของสถานีตำรวจตามหลักโรงพักวิถีพุทธ เพื่อบริการประชาชนของสถานีตำรวจแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ควรจัดให้มีห้องพระ มีโต๊ะ

หมูปูชา และมีพระพุทธรูป สำหรับให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนได้ใช้สวดมนต์ และปัจจุบันสถานีตำรวจภูธรแม่วาง ได้จัดให้มีพระพุทธรูปสำหรับให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนได้สักการบูชาเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจในการปฏิบัติงานอยู่แล้ว ซึ่งประดิษฐานอยู่บริเวณหน้าที่ทำการ ควรมีต้นไม้ที่ให้ความร่มรื่น ปรับภูมิทัศน์อาณาบริเวณให้สะอาดตา ควรเขียนคำสูกาษิต คำคมต่างๆ ที่สามารถใช้เตือนสติเตือนใจติดไว้กับต้นไม้ ภายในสถานีตำรวจควรมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยสะอาดและควรมีดอกไม้ประดับบ้างเพื่อความสวยงาม ควรจัดให้มีห้องน้ำที่สะอาด รวมถึงควรจัดให้มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการ ควรจัดถึงขยะแบบแยกประเภทของขยะเพื่อช่วยภาวะโลกร้อน ควรจัดให้มีสถานที่จอดรถสะดวกสำหรับผู้มาติดต่อราชการ ควรมีศาลาที่พักสำหรับคลายร้อนและควรจัดให้มีห้องพักสำหรับผู้มาติดต่อราชการได้พักผ่อน รวมถึงอำนวยความสะดวกด้านน้ำดื่ม กาแฟ และสิ่งสิ่งพิมพ์ไว้บริการ

สรุปว่า การจัดสถานที่ของสถานีตำรวจตามหลักโรงพักวิถีพุทธ เพื่อบริการประชาชน ของสถานตำรวจแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ นั้น สถานีตำรวจควรสะอาด มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และควรจัดให้มีดอกไม้ประดับตามสมควร ควรมีห้องพระ มีโต๊ะหมูปูชาและพระพุทธรูป เพื่อให้ตำรวจและประชาชนผู้มาใช้บริการ ได้เข้าสวดมนต์ และเพื่อให้มีสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ควรมีต้นไม้ที่ให้ความร่มรื่น ภูมิทัศน์โดยรอบสถานีควรสะอาดตา ควรมีห้องน้ำที่สะอาด และมีห้องน้ำสำหรับผู้พิการควรมีสถานที่จอดรถสะดวก ควรจัดที่พักหรือห้องพักสำหรับผู้มาติดต่อหรือมาใช้บริการ และควรมีศาลาพักผ่อนไว้ผ่อนคลาย รวมถึงการจัดให้มีน้ำดื่ม หรือกาแฟและสื่อบันเทิงไว้บริการประชาชน

๑.๒) การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในสถานีตำรวจ ด้านการพัฒนาบุคลากร

ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในอดีต คือก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๙ นั้น สถานีตำรวจภูธรแม่วาง ยังไม่มีนโยบายในการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรที่สอดคล้องกับกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาจะเป็นเพียงกิจส่วนตัว เฉพาะตนของเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น

ในปัจจุบัน กิจกรรมทางพระพุทธศาสนาได้เปิดกว้างสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทั้งนี้ เนื่องจากมีนโยบายด้านการตรวจราชการเข้ามาเป็นองค์ประกอบสนับสนุนให้สถานีตำรวจภูธรแม่วางเป็นสถานีตำรวจเพื่อประชาชน ดังนั้น บุคลากรของสถานีตำรวจได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น มีการจัดให้มีกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาขึ้นในบางโอกาส มีกิจกรรมการณรงค์การงดเหล้าในช่วงเข้าพรรษา ถือนิสสัยปฏิบัติธรรม มีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรมแห่เทียนพรรษา และเข้าร่วมตักบาตรเทโวในวันขึ้นปีใหม่ อย่างไรก็ตาม กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจมิได้เข้าร่วมครบทุกคน และแนวทางการกำหนดนโยบาย ยังไม่มีการประกาศเป็นนโยบายในแนวทางวิถีพุทธ จึงทำให้การดำเนินการต่างๆ ไม่สมบูรณ์ ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

ดังนั้น แนวทางสำคัญในการพัฒนาบุคลากร คือ การปฏิบัติธรรมในวิถีชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการพัฒนาตนเอง และปฏิบัติเป็นตัวอย่าง ทั้งนี้ ควรวางแผนพัฒนาบุคลากรโดยการสร้างศรัทธา สร้างความเข้าใจด้วยวิธีที่เหมาะสมกับลักษณะของบุคลากร ควรจัดกิจกรรมศึกษาดูงานหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ควรจัดกิจกรรมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ปฏิบัติธรรม ได้นั่งสมาธิ สวดมนต์ ฝึกภาวนาจิต หรือจัดกิจกรรมถือศีล นอนวัด ปฏิบัติธรรมช่วงเข้าพรรษา จัดอบรมการปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อพุทธศาสนา จัดโครงการสถานียิ้ม เพื่อส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจยิ้มแย้มแจ่มใส มีอารมณ์ที่ดีในการให้บริการแก่ประชาชน เจ้าหน้าที่ตำรวจควรออกไปพบปะประชาชน นำสิ่งของที่จำเป็นไปแจกจ่ายหรือไปร่วมในกิจกรรมทางพุทธศาสนาต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น และควรนิมนต์พระสงฆ์มาเทศนาหลักธรรมในสถานีดำรวจ และจัดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสลับสับเปลี่ยนกันมาฟังให้ครบทุกคน จัดให้มีการทำบุญตักบาตรในวันสำคัญต่างๆ ร่วมกับวัดในชุมชน ได้แก่ วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา และวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าร่วมในงานทำบุญต่างๆ ของชุมชน เช่น ทำบุญปีใหม่ ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ งานบวช ทำบุญถวายสังฆทาน ฯลฯ และเข้าร่วมพิธีกรรมเกี่ยวกับงานอวมงคลต่างๆ เช่น ทำบุญงานศพ ทำบุญครอบรอบวันตาย ทำบุญอุทิศต่างๆ ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้มีส่วนร่วมในการสังเคราะห์ศาสนบุคคล คือ สงเคราะห์ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก และอุบาสิกา เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ซึมซับหลักการสงเคราะห์ผู้อื่น ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ร่วมสร้างพระพุทธรูป สถูป โบสถ์ วิหาร พระเจดีย์ อันเป็นที่เคารพสักการบูชาของพุทธศาสนิกชนทั่วไป จัดอบรมความรู้ด้านพิธีกรรมที่พุทธบริษัทพึงปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย พิธีบำเพ็ญกุศล พิธีทำบุญ พิธีถวายทาน พิธีถวายเทียนพรรษาและพิธีอื่นๆ ทั่วไป ให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้พบเห็น ควรจัดกิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ ก่อนเข้าทำงานทุกวัน กิจกรรมรับศีล คือให้มีการทบทวนศีลทุกวัน มีการแผ่เมตตาทุกวัน หรือมีการสวดมนต์ฟังธรรมประจำสัปดาห์ หรือในวันพระ เมื่อมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ทางพระพุทธศาสนาแล้ว ควรมีการประเมินผล การปฏิบัติธรรม (ศีล สมาธิ ปัญญา) หากมีผู้ที่กระทำได้ดี ปฏิบัติได้ถูกต้อง ควรมีการบันทึกและยกย่อง การปฏิบัติธรรมนั้นๆ เพื่อเป็นแรงเสริมให้มีการทำความดีต่อ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเพื่อนร่วมงาน

สรุปว่า การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในสถานีดำรวจ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาโรงพักเพื่อก้าวสู่โรงพักวิพุทธของสถานีดำรวจภูธรแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ นั้น ผู้บังคับบัญชาควรเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม ทั้งนี้ เพราะผู้บังคับบัญชาเป็นผู้ที่มีอำนาจในการสั่งการ ในการกำกับนโยบายของสถานีดำรวจ มีอำนาจโดยกฎหมาย ดังนั้น ผู้นำต้องไม่หย่อนยานในการปฏิบัติ ต้องมีความกระตือรือร้น ส่งเสริมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ การจัดกิจกรรมควรดำเนินการโดยการจัดให้มีการสวดมนต์ ไหว้พระ ฟังธรรม ฝึกการปฏิบัติภาวนา การรับศีล การสังเคราะห์พุทธบริษัท ๔ การร่วมสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์ศาสนสถาน การศึกษาด้านพิธีกรรมต่างๆ รวมถึงการอบรมด้านเจตคติ

ที่ดีต่อพระพุทธศาสนา อย่างไรก็ตาม ควรจัดกิจกรรมแบบบูรณาการกับหน่วยงานอื่นๆ คือร่วมดำเนินกิจกรรมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐภาคเอกชน และภาคประชาชน

๒) การรณรงค์ปลูกฝังธรรมะแก่ตำรวจในสถานี

การรณรงค์ปลูกฝังธรรมะแก่ตำรวจในสถานี พบว่า ในอดีต ไม่มีนโยบายในการรณรงค์ปลูกฝังธรรมะแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ การปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่เป็นการประพฤติปฏิบัติจากที่เคยบวชเรียนมาเท่านั้น และไม่มีการบูรณาการต่อ ไม่มีการประเมินผลการปฏิบัติแต่อย่างใด รวมถึงไม่มีการสร้างแรงจูงใจ ไม่มีการให้รางวัลในการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบด้านหลักธรรมให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ

ในปัจจุบัน ได้มีการรณรงค์ปลูกฝังธรรมะแก่ตำรวจในบางโอกาสเท่านั้น ยังมิได้จัดตั้งเป็นนโยบายหรือเป้าประสงค์หลักขององค์กร การรณรงค์ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เป็นการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ติดตั้งไว้อย่างจุดต่างๆ ภายในสถานีตำรวจเท่านั้น ไม่มีการประชาสัมพันธ์ด้วยการกระจายเสียง บุคคลภายนอกที่ไม่ได้เข้ามาติดต่อราชการจะไม่รับทราบถึงแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมทางพุทธศาสนา

ดังนั้น การรณรงค์ปลูกฝังธรรมะแก่ตำรวจในสถานี ควรเริ่มต้นจากการกำหนดเป็นนโยบายการรณรงค์ปลูกฝังธรรมะแก่ตำรวจในสถานี และวางแผนยุทธศาสตร์ กำหนดเป็นแผนดำเนินการ โดยผู้บังคับบัญชาต้องเป็นผู้นำในการปลูกฝังธรรมะแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้บังคับบัญชาควรต้องประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามหลักธรรม ต้องเป็นผู้ที่คุณธรรม โดยเน้นการพัฒนาตนเองจากภายในสู่ภายนอก คือการฝึกอบรมจิตใจด้วยการปลูกฝังด้านการศึกษา การอ่านหนังสือ การปฏิบัติธรรมเพื่อให้มีสติตามทันอารมณ์ การฝึกสมาธิเพื่อให้เกิดปัญญา ถือเป็นการฝึกการมีคุณธรรม ก่อนจะนำไปสู่การเป็นคนดีของสังคมอย่างถาวร และถือเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน ควรรณรงค์ด้วยการสร้างภาพลักษณ์หรือค่านิยมว่าเป็นชุมชนของผู้มีปัญญา ชอบแสวงหาปัญญา รู้จักคิด รู้จักศาสนา ผู้บังคับบัญชามีนโยบายส่งเสริมให้ตำรวจรักการอ่านหนังสือดีๆ โดยเฉพาะด้านหลักธรรมคำสอน และด้านมนุษยศาสตร์เพื่อให้เข้าใจชีวิตทั้งตนเองและผู้อื่น จะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน สามารถนำความรู้มาจัดการกับปัญหาทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงานได้ ควรจัดอบรมหรือบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีมีคุณธรรมโดยยึดหลักสังคหวัตถุ ๔ หลักอคติ หลักสัปปริสธรรม ๗ หลักพรหมวิหาร ๔ หลักศีล ๕ และหลักไตรสิกขา เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ ควรจัดให้มีกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความประพฤติดีปฏิบัติชอบ เพื่อส่งเสริมคนดีมีคุณธรรมในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และควรต่อต้านหรือไม่สนับสนุนค่านิยมของการเสพติดในวัตถุนิยม และอบายมุขต่างๆ เช่น การดื่มเหล้า การเล่นการพนัน ควรมีโครงการตำรวจสีขาว ดาวคุณธรรม เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจที่นำหลักธรรมมาใช้ ควรสอดแทรก

เพิ่มเติม พุทธธรรมในวิสัยทัศน์ของตำรวจเพื่อเป็นกุศโลบายใช้ในการดำเนินกิจกรรม ควรดำเนินกิจกรรมร่วมกับวัด และชุมชนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และวันสำคัญทางประเพณี เช่น กิจกรรมหล่อเทียนพรรษา การทอดกฐินทอดผ้าป่า รมรงค์ผ่านประเพณี ๑๒ เดือน ฯลฯ และนำเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าร่วมกิจกรรมของวัดและชุมชน เช่น กิจกรรมทำความสะอาดวัด กิจกรรมช่วยเหลือสังคมอื่นๆ เช่น นำอาหารไปเลี้ยงคนชราที่บ้านพักคนชรา หรือบ้านเด็กกำพร้าเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกัน รมรงค์การปลูกจิตสำนึกผ่านโครงการในลักษณะกระตุ้นจิตสำนึกต่อการนำหลักธรรมมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อสนองคุณต่อประเทศชาติ หรือรมรงค์การดำเนินกิจกรรมปลูกฝังธรรมะของตำรวจผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ หนังสือพิมพ์ วารสาร สื่อโฆษณา เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบรูปแบบการเปลี่ยนแปลง และสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน รวมถึงเป็นการกระตุ้นเตือนให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่จะได้รับการพัฒนาโรงพักเพื่อการก้าวสู่โรงพักวิถีพุทธ

๓) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของตำรวจโดยใช้หลักธรรม

ก่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ต้องศึกษาสภาพปัญหาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจก่อน ซึ่งผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

๓.๑) สภาพปัญหาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

จากการศึกษา พบว่า สภาพปัญหาด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจำแนกได้ ดังนี้ (๑) เกิดจากตำรวจมีเงินเดือนน้อย เมื่อเทียบกับหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเงินเดือนที่ได้จึงไม่เพียงพอจ่ายในครัวเรือน รวมถึงได้เบียดเบียนเวลา ไม่ครบจำนวน ตำรวจจึงต้องแสวงหารายได้เสริมด้วยการทำงานพิเศษหลังจากออกเวร จึงทำให้ไม่มีเวลาพักผ่อน (๒) หน่วยงานขาดกำลังพล กำลังพลมีน้อย ไม่เพียงพอปริมาณงานหรือหน้าที่ที่เพิ่มขึ้น และกำลังพลบางส่วนได้โยกย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ยังสถานอื่น จึงเกิดปัญหากับงานสายตรวจ (๓) ปัญหาทางกายภาพ คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่อายุมากแล้ว ๘๐% อายุเกิน ๕๐ ปี แล้ว ไม่คล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานด้วยความเชื่องช้า (๔) ขาดอุปกรณ์เสริมเพื่อช่วยในการปฏิบัติให้มีความรวดเร็วขึ้น จึงขาดหลักฐานที่ใช้ประกอบสำนวนคดี เมื่องานเกิดปัญหาย่อมส่งผลต่อสุขภาพใจ มีความเครียดเกิดขึ้นกับตำรวจ

๓.๒) แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยใช้หลักธรรม

๑) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของตำรวจ โดยใช้หลักศีล ๕

แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยใช้หลักศีล ๕ นั้น ควรเป็นไปในแนวทางของการควบคุมกาย วาจา และใจให้ตั้งอยู่ในคุณงามความดี ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน มีความเมตตาและความรักต่อตนเองและผู้อื่น งดเว้นการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เพื่อความไม่มีเวรต่อกันและกัน งดเว้นจากการลักทรัพย์ ไม่คดโกง ไม่ละโมภ ให้ประกอบสัมมาอาชีวะเลี้ยงชีพด้วย

บริสุทธิ์ งดเว้นจากการประพฤติดิฉันในกาม เพื่อชีวิตคู่ที่มีความสุข ไม่เกิดการหย่าร้าง แดกร้าวภายในครอบครัว สร้างความมั่นคงและผาสุก งดเว้นจากการพูดเท็จ ไม่ไปปดมดเท็จ สรรพมาจา ใช้คำพูดที่ก่อให้เกิดประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ มีปียาจาที่ดี เพื่อให้สังคมได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และงดเว้นจากการเสพยา และยาเสพติด เพราะสุราและยาเสพติดทำให้ขาดสติสัมปชัญญะ ขาดความยั้งคิด เป็นทางเสื่อม ผู้ที่สามารถรักษาศีลได้ จะนำพาความสุขความเจริญมาสู่ตนและครอบครัว สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๒) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของตำรวจ โดยใช้หลักไตรสิกขา

แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามหลักไตรสิกขานั้น ควรพัฒนาด้านพฤติกรรม คือ ให้มีการรักษาศีล เพื่อนำความสุขความเจริญมาสู่ตนและครอบครัว ให้รู้จักอินทริย์ (อินทรีสังวร) คือรับรู้โดยผ่าน หู ตา จมูก ลิ้น กาย ใจ ที่ถูกต้องและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ รู้แยกแยะถูกผิด สิ่งไหนควรทำหรือไม่ควรทำ มีจิตใจตั้งงาม เพราะจิตใจตั้งงามย่อมควบคุมพฤติกรรมให้เป็นไปในทางที่ดีได้ มีความรักและปรารถนาดีต่อผู้อื่น มีความละเอียดรอบคอบ มีจิตใจที่เข้มแข็ง หนักแน่น มั่นคง ไม่หลงไปกับบอบายมุข มีสมาธิอย่างสูง เลี่ยงชีพด้วยบริสุทธิ์ มีสติรู้ประมาณตน เป็นผู้มัธยัสถ์ และหมั่นศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาสติปัญญา หมั่นฝึกใช้ปัญญาเพื่อการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม

สรุปว่า แนวทางการดำเนินงานพัฒนาโรงพักแม่วางเพื่อก้าวสู่โรงพักวิถีพุทธนั้น จำเป็นต้องกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน ผู้บังคับบัญชาต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน ต้องสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่เมื่อปฏิบัติแล้ว สามารถยึดโยงสู่หลักทางพระพุทธศาสนา และควรนำหลักธรรมต่างๆ ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานในแต่ละหน้าที่ งานในแต่ละด้าน เหมาะกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเหมาะสมต่อผู้บังคับบัญชาที่จะใช้ปกครองผู้ใต้บังคับบัญชามาประยุกต์ใช้ ทั้งนี้ เพื่อสนองต่อประโยชน์สุขทั้งของประชาชนและของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๕.๑.๕ รูปแบบโรงพักวิถีพุทธ เพื่อประชาชน สถานีตำรวจภูธรแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัยพบว่า ในอดีต สถานีตำรวจภูธรแม่วาง ยังไม่มีนโยบายในการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาสมาธิ พัฒนาสังคมและพัฒนาสุขภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เป็นระบบแบบแผน การปฏิบัติกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาจึงเป็นเพียงกิจเฉพาะตัวบุคคลเท่านั้น ต่อมา ได้มีนโยบายการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน จึงเป็นแรงหนุนให้สถานีตำรวจทุกแห่งต้องทำการปรับปรุงปฏิวัติและเปลี่ยนแปลงระบบการทำงาน และด้วยนโยบายการตรวจงานเพื่อการประเมินจากส่วนกลาง จัดได้ว่าเป็นแรงผลักดันที่จะนำพาสถานีตำรวจภูธรแม่วางให้ก้าวเข้าสู่โรงพักวิถีพุทธ อย่างไรก็ตาม สถานีตำรวจภูธรยังคงต้องปรับปรุงพัฒนาในหลายภาคส่วนจึงจะเกิดผลสัมฤทธิ์ได้

๑) การบูรณาการหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาโรงพักวิถิปุทธ

ผลการวิจัยพบว่า ในอดีต สถานีตำรวจภูธรแม่วาง ไม่ได้จัดกิจกรรมในวันเข้าพรรษา เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้กฎหมาย และหลักคุณธรรม จริยธรรมในการควบคุมความประพฤติของตนเท่านั้น

ปัจจุบัน กิจกรรมที่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ (๑) กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยประพัตตินในหลักศีล ๕ คือ กิจกรรมในวันเข้าพรรษา (๒) กิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจโดยประพัตตินในหลักศีล ๕ คือ กิจกรรมการประชุม อบรบ ชี้แจง วินิจฉัยสั่งการ (๓) กิจกรรมการพัฒนาสังคมโดยประพัตตินในหลักศีล ๕ คือ กิจกรรมการบรรยายให้ความรู้ การให้บริการ เสียสละ แบ่งปัน เอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือประชาชน และ(๔) กิจกรรมการพัฒนาสุขภาพโดยประพัตตินในหลักศีล ๕ คือ การส่งเสริมการออกกำลังกาย ตรวจวัดสมรรถภาพร่างกาย การตรวจร่างกายประจำปี กิจกรรมอาหารกลางวัน ซึ่งจากการดำเนินกิจกรรมในทุกปีที่ผ่านมา ได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจภูธรแม่วางเป็นอย่างดี ผลการดำเนินกิจกรรมประสบผลสำเร็จในระดับดี และกิจกรรมต่างๆ นี้ ได้ส่งผลดีต่อภาพลักษณ์ของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และได้ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนในชุมชนด้วย

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาโรงพักวิถิปุทธนั้น จำเป็นต้องกำหนดแนวทางของกิจกรรมเพิ่มเติม ซึ่งจากการศึกษาวิจัย พบว่า จัดกิจกรรมด้านพระพุทธศาสนาเพิ่มเติม ด้วยการรณรงค์ด้านการรับศีล ๕ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ประพัตติปฏิบัติในศีล ๕ ได้ครบทุกข้อ เพราะศีล ๕ จะทำให้นุชนมีวิถีชีวิตที่สูงกว่าสัตว์เดรัจฉาน อยู่ร่วมกันโดยไม่เบียดเบียนกัน และรักษาสังคมให้มีสันติสุข โดยแยกกระบวนการออกเป็นการรับศีลในแต่ละข้อ เพราะการรักษาศีลข้อต่างๆ ให้เกิด ให้มีขึ้น ผู้ปฏิบัติย่อมเป็นผู้มีสติรอบคอบสามารถควบคุมใจของตนเองได้ สามารถป้องกันมิให้เกิดการทะเลาะวิวาท และทำร้ายกัน ป้องกันสุขภาพทางกาย และจิตมิให้เสื่อม ป้องกันอาชญากรรมมิฉกฉวย และการกระทำทุจริตต่างๆ สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถกำจัดภัยเวรทั้งปัจจุบัน และอนาคต การรักษาศีล ๕ เป็นความประพฤติที่เป็นปกติทางกาย วาจา และใจ คือ โดยอาศัยความตั้งใจรักษาปกติของตนเองไว้ได้ ย่อมเป็นความประพฤติที่มีระเบียบวินัย มีการดำเนินชีวิตโดยสุจริตธรรมโดยอาศัยเลี้ยงชีพชอบประกอบด้วยสัมมาชีวะ คือ อาชีพที่สุจริต ไม่เบียดเบียนตนเองผู้อื่น แต่ให้เป็นผู้เพียรพยายามฝึกฝนฝึกทักษะของตนเองในการประกอบอาชีพให้ถูกต้อง เป็นผู้ที่ไม่ฉลาด รู้จักการอุปโภค บริโภคที่ถูกต้อง มัธยัสถ์ รู้จักศึกษาฝึกฝนวิชาการอันทันสมัยและเทคโนโลยีใหม่ๆ สังคมก็จะหมดไปจากพฤติกรรมที่ไม่ดีทั้งหลาย ย่อมได้รับความสุขจากการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน คือ ย่อมเป็นผู้มีพฤติกรรมที่ซื่อสัตย์สุจริต มีความรักเกียรติ ศักดิ์ศรีของตน เป็นผู้ที่ไม่เคารพกรรมสิทธิ์

สิทธิของผู้อื่น เกิดความมั่นใจมั่นคงในทรัพย์สินของตนเอง ไม่หวาดระแวงและกังวล ย่อมอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถกำจัดภัยเวรทั้งปัจจุบันและอนาคต

การบูรณาการหลักไตรสิกขา ด้านสมาธิเพื่อพัฒนาโรงพักวิถีพุทธนั้น สถานีตำรวจภูธรแม่วาง ได้จัดกิจกรรมในวันวิสาขบูชาเป็นประจำทุกปี โดยจัดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกคนได้เข้าวัด ฟังธรรม และนั่งวิปัสสนากรรมฐานเพื่อฝึกสมาธิ ให้มีจิตที่สงบ จิตที่แข็งแกร่ง การฝึกจิตเป็นการส่งเสริมให้เกิดปัญญา และเป็นการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ตระหนักถึงคุณค่าของหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา ได้รับความรู้ทางธรรม และสามารถนำมาเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติต่อกิจการงานและใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

อย่างไรก็ตาม จากการวิจัยพบว่า สถานีตำรวจภูธร แม่วาง ควรจัดกิจกรรมด้านการฝึกสมาธิเพิ่มเติม และควรดำเนินการกิจกรรมด้านต่างๆ ดังนี้ ควรจัดกิจกรรมและดำเนินการด้านต่างๆ คือ

(๑) กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ แผ่เมตตา เพราะการสวดมนต์ไหว้พระนั้น ผู้ปฏิบัติจะได้รับอานิสงส์ที่เกิดกับสุขภาพร่างกาย อานิสงส์ให้เกิดจิตที่แกร่ง ได้อานิสงส์จากโปรดสรรพสัตว์ทั้งหลาย ได้อานิสงส์จากพรเทวดา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และสามารถแผ่เมตตาช่วยคนเจ็บป่วยได้

(๒) จัดให้ฟังธรรมประจำสัปดาห์ หรือในวันพระ เพราะการฟังธรรมจะทำให้ผู้ปฏิบัติได้ฟังในสิ่งที่ไม่เคยฟัง การฟังธรรมบ่อยๆ ก็จะเกิดการซึมซับในหลักธรรม เกิดความเข้าใจ ทำให้เห็นประโยชน์ของหลักธรรมแล้วสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ใช้ในการปฏิบัติงาน และจิตของผู้ที่ได้ฟังธรรมย่อมผ่องใส เมื่อจิตผ่องใสปราศจากกิเลสหรืออกุศล การกระทำทางกาย วาจาใจจะดี ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ มีการทำบุญให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา และจะส่งผลให้ได้รับความสุขในชาตินี้และชาติหน้า

(๓) จัดให้มีการนั่งสมาธิ เพื่อให้มีภาวะจิตที่ตั้งมั่น แน่วแน่ ได้ที่ อยู่ตัว สงบอยู่กับสิ่งที่ต้องการทำ ไม่ฟุ้งซ่าน ไม่หวั่นไหวต่อสิ่งมากระทบ การพัฒนาคุณสมบัติของจิตด้านต่างๆ คือ พัฒนาคุณธรรมซึ่งเป็นคุณภาพของจิตใจ พัฒนาสมรรถภาพและประสิทธิภาพของจิตใจ โดยเสริมสร้างคุณสมบัติที่ทำให้จิตใจมีความเข้มแข็ง หนักแน่นมั่นคง กล่าวหาญ ปฏิบัติงาน และเป็นการพัฒนาความสุขและภาวะที่เกื้อหนุนสุขภาพของจิตใจ คือ การฝึกให้เป็นผู้ที่คิดบวก มีสุขภาพจิตที่ดี มีความร่าเริง สดชื่น เบิกบานใจ ไม่หดหู่หรือห่อเหี่ยว ไม่เศร้าหมอง ความอึดใจ ปลายปลื้ม ผ่อนคลาย ภายใจ ไม่เครียด ทั้งหมดที่กล่าวนี้ เป็นแนวทางการพัฒนาจิต หรือเรื่องของสมาธิ เพื่อเป็นฐาน หรือเป็นเครื่องเกื้อหนุนการพัฒนาด้านปัญญา

การบูรณาการหลักไตรสิกขา ด้านปัญญาเพื่อพัฒนาโรงพักวิถีพุทธนั้น สถานีตำรวจภูธรได้ดำเนินการโดยกิจกรรมส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่มีคุณวุฒิทางปริญญา และมีคุณวุฒิปริญญาแล้วเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้นี้มาประยุกต์ใช้ใน

งานของตน รวมทั้งสอบแข่งขันเพื่อเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวนี้ เกิดประโยชน์กับองค์กรในระดับหนึ่ง แต่ในส่วนของผู้ที่ไม่ได้ศึกษาในองค์กรสถาบันทางศาสนา จะมีได้นำความรู้ด้านหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานและใช้ในการดำเนินชีวิต ดังนั้น ผลการวิจัยพบว่า ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านปัญญา ที่สอดคล้องกับศาสนาเพื่อให้ตรงประเด็นของการพัฒนาโรงพั่ววิฑูรธ ด้วยรายละเอียดของกิจกรรมด้านต่างๆ ดังนี้ควรจัดกิจกรรมและดำเนินการด้านต่างๆ คือ

(๑) การส่งเสริมให้รักการอ่าน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจควรอ่านด้านมนุษยศาสตร์ และด้านพุทธศาสตร์ เพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมและอารมณ์ของมนุษย์ หากเข้าใจในพฤติกรรมและอารมณ์ของมนุษย์แล้ว ย่อมสามารถจัดการกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากมนุษย์ได้

(๒) ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมพัฒนาปัญญา ให้มีความเข้าใจในข้อมูลความรู้ รวมทั้งศิลปะวิทยาการต่างๆ เข้าถึงเนื้อหาความหมายได้ถูกต้องชัดเจน การรับรู้เรียนรู้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริง ตรงตามสภาวะของสิ่งนั้นๆ หรือตามที่มันเป็น รู้จักจับสาระของความรู้ หรือเรื่องราวต่างๆ รู้จุด รู้ประเด็น สามารถยกขึ้นพูด ยกขึ้นชี้แสดงหรือยกขึ้นวางเป็นหลักได้ รู้จักสื่อสารถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของตนให้ผู้อื่นรู้ตามเห็นตาม มีการคิด การวินิจฉัย ที่ถูกต้องชัดเจนและเที่ยงตรง ความรู้ทางปัญญาจะช่วยให้ดำเนินเข้าสู่วิถีชีวิตที่ถูกต้องดีงาม ปัญญาที่ช่วยให้บรรลุจุดหมายสูงสุดของชีวิตที่ดีงาม

สรุปว่า การบูรณาการหลักไตรสิกขาเพื่อการพัฒนาโรงพั่ววิฑูรธนั้น ควรส่งเสริมด้านศีล สมาธิ และปัญญา ด้วยการรณรงค์ปลูกฝังหลักธรรม และการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติสามารถได้ และสอดคล้องกับแนวทางวิฑูรธ เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้วยการประพฤติปฏิบัติตามหลักของศีล ๕ พัฒนาเศรษฐกิจ ด้วยสัมมาอาชีพ ไม่คดโกง ริดไถ่ รังแก ประชาชน พัฒนาสังคม ด้วยการเสียสละ เอื้อเฟื้อแบ่งปันซึ่งกันและกัน พัฒนาสุขภาพกายด้วยการออกกำลังกาย งดเว้นการเสพสิ่งเสพติด รู้ประมาณการบริโภค

๒) การพัฒนาภาพลักษณ์ของตำรวจวิฑูรธ

จากการศึกษาวิจัย โรงพั่ววิฑูรธของสถานีตำรวจภูธรแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โรงพั่ววิฑูรธนั้น จะต้องมีการพัฒนาภาพลักษณ์ของตำรวจวิฑูรธ ซึ่งการพัฒนาภาพลักษณ์ของตำรวจวิฑูรธนั้น ควรยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักปฏิบัติ ให้เกิดการพัฒนาตน พัฒนาวาชีพ จึงจะเข้าสู่การเป็นตำรวจวิฑูรธ และเป็นโรงพั่ววิฑูรธในที่สุด

๒.๑) ด้านการจัดสถานที่ตามหลักโรงพั่ววิฑูรธ

จากการศึกษาวิจัย พบว่า ในอดีต สถานีตำรวจภูธรแม่วาง ยังไม่มีการจัดระเบียบระเบียบในสถานที่ทำงาน ไม่มีการจัดเรียงเอกสารที่เป็นระเบียบ สภาพภายในสถานีไม่เป็น

ระเบียบเรียบร้อย ไม่มีห้องพระ ไม่มีพระพุทธรูปประดิษฐานในสถานี่ตำรวจ สถานที่จอดรถคับแคบไม่สะดวก อาณาบริเวณไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ปล่อยให้หญ้าขึ้นรก ไม่มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการ ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้มาใช้บริการ ไม่มีศาลาไว้ให้พักผ่อน ไม่มีน้ำดื่มบริการประชาชน และไม่มีถังขยะสำหรับการคัดแยก

ในปัจจุบัน สถานีตำรวจภูธรแม่วาง ได้มีการปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น โดยจัดโต๊ะทำงานให้ง่าย สะดวกต่อการให้บริการประชาชน มีการจัดเรียงเอกสารตามรหัสตัวอักษร มีการจัดสถานที่จอดรถสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีการแบ่งห้องน้ำที่เป็นสัดส่วน มีพระพุทธรูปประดิษฐานหน้าสถานี มีการดูแลรักษาบำรุงต้นไม้ มีศาลาที่พักสำหรับให้ประชาชนได้พักผ่อน มีน้ำดื่มสะอาดไว้คอยบริการ

แนวทางการจัดสถานที่ตามหลักโรงพักวิสุทธิ พบว่า สถานีตำรวจตามหลักโรงพักวิสุทธิ เพื่อบริการประชาชนนั้น ควรเป็นสถานีตำรวจควรสะอาด มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และควรจัดให้มีดอกไม้ประดับตามสมควร ควรมีห้องพระ มีโต๊ะหมู่บูชาและพระพุทธรูปเพื่อให้ตำรวจและประชาชนผู้มาใช้บริการ ได้เข้าสวดมนต์ และเพื่อให้มีสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ควรมีต้นไม้ที่ให้ความร่มรื่น ภูมิทัศน์โดยรอบสถานีควรสะอาดตา ควรมีห้องน้ำที่สะอาด และมีห้องน้ำสำหรับผู้พิการควรมีสถานที่จอดรถสะดวก ควรจัดที่พักหรือห้องพักรับรองสำหรับผู้มาติดต่อหรือมาใช้บริการ และควรมีศาลาพักผ่อนไว้ผ่อนคลาย รวมถึงการจัดให้มีน้ำดื่ม หรือกาแฟและสื่อบันเทิงไว้บริการประชาชน

๒.๒) การพัฒนาภาพลักษณ์ของตำรวจวิสุทธิ โดยใช้หลักธรรม

ในอดีต สถานีตำรวจภูธรแม่วาง ยังไม่มีนโยบายในการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรที่สอดคล้องกับกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาจะเป็นเพียงกิจส่วนตัว เฉพาะตนของเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น

ในปัจจุบัน เนื่องจากมีนโยบายด้านการตรวจราชการเข้ามาเป็นองค์ประกอบสนับสนุนให้สถานีตำรวจภูธรแม่วางเป็นสถานีตำรวจเพื่อประชาชน ดังนั้น บุคลากรของสถานีตำรวจได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น มีการจัดให้มีกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาขึ้นในบางโอกาส มีกิจกรรมการรณรงค์การงดเหล้าในช่วงเข้าพรรษา มีการพาเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าถือศีลปฏิบัติธรรม มีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรมแห่เทียนพรรษา และเข้าร่วมตักบาตรเทโวในวันขึ้นปีใหม่ อย่างไรก็ตาม กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจมิได้เข้าร่วมครบทุกคน จึงทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจบางส่วนขาดโอกาสที่จะได้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว และกรมตำรวจเองยังไม่มี การประกาศนโยบายในแนวทางวิสุทธิ จึงทำให้การดำเนินการต่างๆ ไม่สมบูรณ์ ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

แต่จากการดำเนินงานของสถานีดารวจภูธรแม่วาง ผู้วิจัยได้สรุปกิจกรรมที่ยังดำเนินการอย่างต่อเนื่อง คือ (๑) กิจกรรมการพัฒนาภาพลักษณ์ของตำรวจวิถีพุทธ ด้วยการเป็นผู้มีจิตใจดีงาม เอื้อเฟื้อ และมีเมตตา คือ กิจกรรมเพื่อถวายเป็นพุทธบูชาต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และกิจกรรมวันตำรวจ (๒) การดำเนินกิจกรรมการพัฒนาภาพลักษณ์ของตำรวจวิถีพุทธ ด้วยหลักการเพื่อพัฒนาวิชาชีพ การทำงานที่ปราศจากอคติ มีความละเอียด และเกรงกลัวต่อบาป คือ กิจกรรมการปล่อยแถวก่อนออกปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สายตรวจ เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรทุกครั้ง (๓) การดำเนินกิจกรรมการพัฒนาภาพลักษณ์ของตำรวจวิถีพุทธ ด้วยหลักการพัฒนาคน กิจกรรมส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจที่ไม่มีคุณสมบัติทางปัญญา และมีคุณสมบัติปัญญาแล้วเรียนต่อให้จบสูงขึ้น กิจกรรมส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและครอบครัวหารายได้เพิ่มเติม

จากกิจกรรมที่กล่าวนี้ สถานีดารวจภูธรจะดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมภาพลักษณ์ของตำรวจวิถีพุทธได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาวิจัยพบว่า การพัฒนาภาพลักษณ์ของตำรวจวิถีพุทธควรนำหลักธรรมด้านพระพุทธศาสนาเป็นส่วนประกอบ และจากการประมวลหลักธรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาภาพลักษณ์ของตำรวจวิถีพุทธ เพื่อการบริการประชาชนของตำรวจแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์หลักธรรมภิกขาปฏิบัติกับการบริหารงานสถานีดารวจ หลักสังคหวัตถุใช้ในการบริการประชาชน หลักอคติใช้ในการสืบสวนสอบสวนและป้องกันปราบปราม หลักพรหมวิหารและหลักสัปปุริสธรรม ใช้กับการบริหารและพัฒนาบุคคล โดยสรุปได้ ดังนี้

(๑) หลักธรรมภิกขาปฏิบัติกับการบริหารงานสถานีดารวจ

จากศึกษาวิจัย พบว่า หลักธรรมภิกขาปฏิบัติ หรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นหลักแห่งการสร้างรากฐานในการบริหารพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ หากสถานีดารวจได้นำมาใช้ในการบริหารงานสถานีดารวจแล้ว จะก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน เพราะหลักธรรมภิกขาปฏิบัติจะนำไปสู่การปฏิบัติ การกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และตรวจสอบการทำงานของสถานีดารวจ ถ้าระบบการบริหารมีความยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ จะช่วยสร้างความเชื่อถือในระบบการทำงานของตำรวจ

(๒) หลักสังคหวัตถุกับการให้บริการประชาชน

จากศึกษาวิจัย พบว่า หลักสังคหวัตถุกับการบริหารและบริการทั่วไป นั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจควรให้บริการด้วยความกระตือรือร้น ควรพูดจาไพเราะ มีความจริงใจต่อเพื่อนร่วมงานและประชาชน ต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิบัติงานในทุกเวลา มีความเสียสละ มีความอดทน ออกกำลังกาย ให้บริการประชาชน ด้วยความเท่าเทียมเสมอภาคกับทุกคน ควรใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงาน ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมพระพุทธศาสนา โดยการเข้าวัดฟังธรรมในวันสำคัญทางศาสนาควร ควรนำหลักธรรม

สังคหวัตถุ ๔ ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอรรถจริยา และด้านสมานัตตามีปฏิบัติมาใช้ในการส่งเสริมการบริหารและบริการทั่วไปของสถานีดารว

สรุปว่า หลักสังคหวัตถุกับการบริหารและบริการทั่วไป พบว่า เจ้าหน้าที่ที่ดำรงควรให้บริการประชาชนด้วยความกระตือรือร้น ด้วยความเต็มใจและรวดเร็ว ใช้วาจาที่สุภาพไพเราะ อ่อนโยน และให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มกำลังสามารถ มุ่งพัฒนาให้ชนวัฒนธรรมและเทคโนโลยีช่วยในการปฏิบัติงาน และใช้กิจกรรมทางศาสนาในการสร้างความสามัคคีให้เกิดกับหมู่คณะ

(๓) หลักอคติกับการสืบสวนสอบสวนและป้องกันปราบปราม

จากศึกษาวิจัย พบว่า หลักอคติกับการสืบสวนสอบสวนและป้องกันปราบปรามนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องยึดหลักความถูกต้องของกฎหมายเป็นหลักในการตัดสินคดีความ ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ใช่ความรู้สึกพอใจหรือไม่พึงพอใจส่วนตัวบุคคล ไม่ยึดเอาความเห็นทางการเมืองมาใช้ตัดสินอีกฝ่ายและต้องไม่รับประโยชน์ที่มิควรได้ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวมไม่กระทำทารุณหรือกระทำโหดร้ายต่อผู้ต้องหาเพื่อให้รับผิด ทั้งนี้ ประชาชนมีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ อย่างไรก็ตามความยุติธรรมจะเกิดขึ้นได้นั้น ผู้บังคับใช้กฎหมายต้องตั้งมั่นอยู่บนความยุติธรรมและมีจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ดีในส่วนประชาชนที่ไม่มีความรู้ทางกฎหมาย เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องอำนวยความสะดวก และตัดสินคดีความด้วยความยุติธรรม ดังนั้น ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับความรู้ทางกฎหมายอย่างละเอียด เข้าใจให้ถ่องแท้ เพื่อให้มีความถูกต้องในการตัดสินคดีความ และควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจให้ศึกษาหลักอคติ ๔ เพื่อประกอบการใช้ปฏิบัติหน้าที่

สรุปว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่โดยยึดความถูกต้องของกฎหมายเป็นหลัก ต้องไม่เลือกปฏิบัติ ไม่มีความลำเอียงในการตัดสินคดีความ เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องทำคดีด้วยความกระจำ ไม่รับผลประโยชน์ที่ผิดกฎหมาย ต้องอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน และต้องศึกษาหาความรู้ทั้งด้านการปฏิบัติงานและด้านหลักธรรมทางศาสนาเพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติหน้าที่

(๔) หลักพรหมวิหาร ๔ และหลักสัปปุริสธรรมกับการบริหารงานและพัฒนาบุคคล

จากการศึกษาวิจัย พบว่า หลักพรหมวิหาร ๔ เป็นธรรมประจำใจอันประเสริฐ เป็นหลักธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักใจและกำกับความประพฤติ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งในฐานะผู้บังคับบัญชาต้องนำหลักพรหมวิหารมาใช้เพื่อพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชา โดยประพฤติตนเป็นผู้ที่มีความเมตตา คือ มีความปรารถนาดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา มีความกรุณา คือ ช่วยขจัดทุกข์บำรุงสุขของผู้ใต้บังคับบัญชา มีมุทิตา คือ มีความยินดี ส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตและหน้าที่การงาน และมีอุเบกขา คือ วางใจเป็นกลาง มีความเที่ยงตรง ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง หากปฏิบัติได้

เช่นนี้แล้ว จะสามารถพัฒนาตน พัฒนาคน และพัฒนางานในสถานีดารวจได้อย่างเหมาะสมกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร

จากการศึกษาวิจัย พบว่า หลักสัปปริสธรรมกับการบริหารและพัฒนาบุคคลนั้น ควรแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรบุคคลที่มีความหย่อนยานด้านการปฏิบัติหน้าที่ด้วยการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรแต่ละคนตามกระบวนการที่จะเสริมสร้างให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถด้านการปฏิบัติงาน อันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นปรับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เป็นผู้ช่วยเหลือคนอื่นด้วยความปรารถนาดีจัดอัตรากำลังพลให้เพียงพอต่อภาระงาน ให้บุคลากรได้หยุดพักผ่อนตามตารางเวรที่กำหนดไว้หากภาระงานที่มากจนเกินขอบเขตขีดความสามารถของบุคลากรแล้ว ย่อมส่งผลต่อการหย่อนสมรรถภาพในการทำงานได้ซึ่งหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนได้ ดังนั้น ผู้บริหารควรนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการบริหารบุคลากรของตำรวจและคอยสอดส่องดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา พุดจาตักเตือน อบรมสั่งสอนเมื่อพบว่ามีกรกระทำที่ขัดต่อหลักศีลธรรมและกฎหมาย ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา

สรุปว่า หลักพรหมวิหาร ๔ และหลักสัปปริสธรรมกับการบริหารและพัฒนาบุคคลนั้น ควรพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรบุคคล ทั้งระดับผู้บริหารและระดับปฏิบัติการ ทั้งนี้ เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล บรรลุเป้าหมายขององค์กร ดังนั้น จึงควรนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้เป็นเครื่องในการพัฒนาคนอีกทางหนึ่งร่วมกับหลักสูตรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ การพัฒนาทุกกระบวนการ มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ด้านการปรับทัศนคติ ให้เป็นคนที่ดีดี พุดดี และทำดี

๕.๒ องค์ความรู้

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาโรงพักเพื่อการก้าวสู่โรงพักวิถีพุทธจนได้รูปแบบโรงพักวิถีพุทธ เพื่อประชาชนของสถานีดารวจภูธรแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้สามารถสรุปผลการวิจัยได้เป็นองค์ความรู้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงพักเพื่อการก้าวสู่โรงพักวิถีพุทธ ให้เป็นผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กรโดยรวม

ดังนั้น องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ คือ รูปแบบบันได ๕ ขั้น สู่โรงพักวิถีพุทธ ซึ่งถือได้ว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า เป็นสิ่งสำคัญของรูปแบบโรงพักวิถีพุทธ โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นบันไดดังนี้

บันไดขั้นที่ ๑ ศึกษาสภาพทั่วไปของโรงพัก หาปัจจัยสนับสนุน ด้วยการศึกษาศาสนาปัญหาในด้านต่างๆ คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านจรรยาบรรณ ด้านบริบทสภาพแวดล้อมภายในสถานีดารวจ และศึกษาปัจจัยสนับสนุน คือ ศึกษาหลักธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับงาน

ในด้านต่างๆ ทั้งงานด้านการให้บริการ งานด้านการสืบสวนสอบสวนและป้องกันปราบปราม รวมถึงหลักการบริหารและการพัฒนาบุคคลที่ผู้บังคับบัญชาพึงใช้ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

บันไดขั้นที่ ๒ ปลุกฝังหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของตำรวจ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้ตระหนักถึงความสำคัญและนำไปปฏิบัติใช้ คือ เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความเสียสละ มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกที่ดี รักษาศีล ปฏิบัติตามหลักเดินทางสายกลาง ใช้ชีวิตให้สมแก่ฐานะ ไม่ฟุ้งเฟ้อ พุดจาให้ไพเราะ ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของตำรวจ รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง และมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

บันไดขั้นที่ ๓ การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา โดยจัดตั้งเป็นนโยบาย และประกาศใช้ให้รับทราบโดยทั่วกัน โดยผู้บังคับบัญชาควรเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม ผู้นำต้องไม่หย่อนยานในการปฏิบัติ ต้องมีความกระตือรือร้นในการส่งเสริมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ การจัดกิจกรรมควรดำเนินการโดยการจัดให้มีการรับศีล การสวดมนต์ไหว้พระ ฟังธรรมเทศนา ฝึกการปฏิบัติภาวนา การสงเคราะห์พุทธบริษัท ๔ การร่วมสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์ศาสนสถาน การศึกษาด้านพิธีกรรมต่างๆ รวมถึงการอบรมด้านเจตคติที่ดีต่อพระพุทธศาสนา และควรจัดกิจกรรมแบบบูรณาการกับหน่วยงานอื่นๆ คือร่วมดำเนินกิจกรรมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐภาคเอกชน และภาคประชาชน

การรณรงค์ปลุกฝังธรรมะแก่ตำรวจในสถานี ควรเริ่มต้นจากการกำหนดเป็นนโยบาย การรณรงค์ปลุกฝังธรรมะแก่ตำรวจในสถานี และวางแผนยุทธศาสตร์ กำหนดเป็นแผนดำเนินการ โดยผู้บังคับบัญชาต้องเป็นผู้นำในการปลุกฝังธรรมะแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ และกระตุ้นเตือนให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการพัฒนาโรงพักเพื่อการก้าวสู่โรงพักวิถีพุทธ

การพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรใช้หลักศีล ๕ เป็นไปในแนวทางของการควบคุมกาย วาจา และใจ ให้ตั้งอยู่ในคุณงามความดี ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน มีความเมตตาและความรักต่อตนเองและผู้อื่น ผู้ที่สามารถรักษาศีลได้ จะนำพาความสุขความเจริญมาสู่ตนและครอบครัว สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และควรใช้หลักไตรสิกขามาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้วยการพัฒนาด้านพฤติกรรม คือ ให้มีการรักษาศีล เพื่อนำความสุขความเจริญมาสู่ตนและครอบครัว

บันไดขั้นที่ ๔ บูรณาการหลักไตรสิกขา เพื่อการพัฒนาโรงพักวิถีพุทธ ควรส่งเสริมด้านศีล สมาธิ และปัญญา ด้วยการรณรงค์ปลุกฝังหลักธรรม และการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติสามารถได้ และสอดคล้องกับแนวทางวิถีพุทธ เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการประพฤติปฏิบัติตามหลักของศีล ๕ พัฒนาเศรษฐกิจ ด้วยสัมมาอาชีพ ไม่คดโกง รีดไถ รังแกประชาชน พัฒนาสังคม ด้วยการเสียสละ เอื้อเฟื้อแบ่งปันซึ่งกันและกัน พัฒนาสุขภาพกายด้วยการออกกำลังกาย งดเว้นการเสพสิ่งเสพติด รู้ประมาณการบริโภค

การพัฒนาภาพลักษณ์ของตำราวจีวิพุทธ ด้วยการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านสถานที่ให้ยึดโยงสู่พระพุทธศาสนา นำหลักธรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานมาประยุกต์ใช้ โดยนำหลักธรรมาภิบาลใช้กับการบริหารงานสถานีดํารวจ หลักสังคหวัตถุกับการให้บริการประชาชน หลักอรรถภิกับการสืบสวนสอบสวนและป้องกันปราบปราม หลักพรหมวิหาร และหลักสัปปริสธรรมกับการบริหารงานและพัฒนาบุคคล

บันไดขั้นที่ ๕ นำสู่โรงพักวิพุทธ โดยกำหนดรูปแบบโรงพักวิพุทธต้องมีลักษณะที่ประกอบด้วย

๑) มีสภาพแวดล้อมภายในโรงพักที่เป็นระเบียบเรียบร้อย มีห้องพระ มีห้องน้ำสะอาด มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการ มีสุภาชิตสอนใจติดตามต้นไม้ มีสถานที่จอดรถที่กว้างขวางสะดวก มีสถานที่รับรองผู้รับบริการ และมีน้ำดื่มสะอาดไว้บริการ

๒) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณตามวิชาชีพของข้าราชการตำรวจ

๓) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีศีลธรรม ยึดมั่นในการปฏิบัติตามหลักศีล ๕ คือ ละเว้นจากความชั่ว ๕ ประการ ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่พูดเท็จ ไม่ประพฤติผิดในกาม ไม่ลักทรัพย์ และไม่ดื่มสุรา

๔) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา คือ ปฏิบัติตามหลักของศีล มีการฝึกสมาธิ และมีการพัฒนาปัญญา เพื่อนำมาประกอบกับการดำเนินชีวิตและการพัฒนางาน

๕) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพุทธศาสนา ร่วมกับวัดและชุมชน คือ ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น กิจกรรมรดเกล้าเข้าพรรษา การปฏิบัติธรรม การแห่เทียนพรรษา การสงเคราะห์พุทธบริษัท ๔ และการบูรณปฏิสังขรณ์ศาสนสถาน

๖) มีการบริหารสถานีดํารวจด้วยหลักธรรมาภิบาล คือ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรม มีคุณธรรม มีความโปร่งใส มีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบ และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

๗) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ให้บริการประชาชนประพฤติปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ ๔ คือ ให้ความช่วยเหลือผู้มารับบริการด้วยความจริงใจ ใส่ใจ บริการด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส ใจกว้างที่สุภาพ เรียบร้อย ไพเราะ ประพฤติสิ่งที่ประโยชน์ต่อส่วนรวม และมีความเสมอต้นเสมอปลาย

๘) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานสืบสวนสอบสวนและป้องกันปราบปราม ประพฤติปฏิบัติโดยปราศจากอคติ ๔ คือ ไม่ลำเอียง ไม่เลือกปฏิบัติ ให้ความเสมอภาค ตัดสินคดีด้วยความยุติธรรม มีความกระฉับในการตัดสิน ไม่ใส่ร้ายป้ายสี

๙) มีผู้บังคับบัญชาที่บริหารและพัฒนาบุคคลด้วยหลักพรหมวิหารและหลักสัปปริสธรรม คือ เป็นผู้ที่มีความรัก เมตตา กรุณาต่อผู้อื่น ช่วยขจัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและประชาชน มีจิตใจดีงาม ยินดีกับความสำเร็จของผู้อื่น และมีความยุติธรรม เป็นผู้รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จัก

ตนคือรู้สภาวะของตน รู้จักประมาณ รู้เวลาที่เหมาะสม รู้จักชุมชนที่ตนเองอยู่อาศัยหรือปฏิบัติงาน และรู้จักเลือกคบคน

จากที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยสามารถแสดงแผนภูมิที่ ๕.๑ ได้ ดังนี้

แผนภาพที่ ๕.๑ รูปแบบบันได ๕ ขั้น สูโรงพัทวิฑูร

กล่าวได้ว่า องค์ความรู้ที่รับจากการวิจัย ได้แก่ รูปแบบบันได ๕ ขั้น สูโรงพัทวิฑูร การพัฒนาโรงพัทเพื่อการก้าวสู่โรงพัทวิฑูรของสถานีตำรวจภูธรแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ถือได้ว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาสถานีตำรวจและเป็นประโยชน์ต่อองค์กรที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเกิดประโยชน์ต่อประชาชน ต่อสังคมส่วนรวม และต่อประเทศชาติ

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาโรงพัทเพื่อการก้าวสู่โรงพัทวิฑูรของสถานีตำรวจภูธรแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ เสนอเชิงนโยบายดังนี้

๑) นโยบายภาครัฐควรหนุนเสริมเพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้เป็นวิถีพุทธ อันเป็นฐานรากของการปฏิรูปสร้างพื้นที่กระบวนการมีส่วนร่วมการพัฒนา และการให้บริการของสถานีตำรวจเพื่อประชาชน ให้ประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วม และเชื่อมโยงกับการปรับเปลี่ยนระบบการพัฒนาและการให้บริการของสถานีตำรวจ

๒) นโยบายภาครัฐควรมีการจัดการแนวทางการพัฒนาและการให้บริการวิถีพุทธ ครอบคลุมถึงที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนา โดยการเชื่อมโยงระบบท้องถิ่นกับระบบส่วนร่วมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ นำผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับภารกิจการพัฒนาและการให้บริการ นำองค์ความรู้ใช้เป็นเครื่องมือในการนำไปปฏิบัติงานปรับประยุกต์ใช้

๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือสถานีตำรวจนำผลวิจัยไปใช้เพื่อเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในพื้นที่

๓) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ควรให้มีการประสานงานเพื่อสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานระดับจังหวัดที่จะนำไปสู่การปฏิบัติงานในระดับจังหวัด

๔) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรสนับสนุนเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ควรจัดให้มีเครื่องตรวจพิสูจน์หลักฐานที่ทันสมัยไว้ประจำสถานีตำรวจและสนับสนุนกล้องวงจรปิดโดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารทางออนไลน์ ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถไปตรวจสอบและป้องกันก่อนเกิดเหตุร้าย ขณะเดียวกัน หากมีเหตุร้ายเกิดขึ้น ด้วยภาพจากกล้องวงจรปิดที่บันทึกได้ สามารถนำไปเป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีต่อศาลได้ เหตุที่เสนอแนะนี้ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานที่แม่นยำ รวดเร็ว ลดเวลาการรอคอยหลักฐาน และเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจะได้มีเวลาดูแลทุกข์สุขของประชาชนได้อย่างทั่วถึง

๕.๓.๓ ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรมีการวิจัยในลักษณะเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อเป็นการนำนโยบายและกลไกการส่งเสริมการพัฒนาโรงพักเพื่อการก้าวสู่โรงพักวิถีพุทธบูรณาการนำไปสู่ประสิทธิภาพของการดำเนินงานของสถานีตำรวจ

๒) ควรมีการวิจัยการศึกษาการพัฒนาโรงพักเพื่อการก้าวสู่โรงพักวิถีพุทธ สู่ความเป็นเลิศทางการให้บริการแก่ประชาชน